

ganisaci kongresu, připravenou pražským sekretariátem. Na leden jsou oznámeny přednášky o mezinárodním kongresu soc. politiky v Itálii (Gr. Bargoni) a ve Španělsku (don Pedro Sangro y Ros de Olanos).

Z Masarykovy sociologické společnosti.

12. ledna konala se v Praze v přednáškové síni sociologického semináře filosofické fakulty české university ustavující valná hromada Masarykovy sociologické společnosti. Zahájil ji jménem podavatelů stanov univ. prof. dr. B. Foustka, který byl také přítomnými pověřen řízením schůze. Zapisovatelem zvolen byl dr. Ulrych. V zahajovacím proslovu pozdravil prof. Foustka účastníky, kteří se sešli počtem opravdu hojným, jménem Sociálního ústavu Československé republiky a zejména jeho první sekce pro theoretická badání, kde byla znovu oživena a dovedena k realizaci myšlenka založit sociologickou společnost. Založení Masarykovy sociologické společnosti je skutek jistě významný. Doprňuje se jím určitá část snažení vědeckého ve smyslu kolektivním. Teprve když studia toho kterého oboru v některé zemi dospějí určitého stupně, poměry vedou přirozeně k tomu, že se ustavují instituce, jež shromažďují všechny vědecké pracovníky daného oboru a vedle toho umožňují přístup i širším vrstvám, toužícím po příslušném odborném vzdělání. A na ten stupeň dospěla u nás konečně i sociologie. V mladé Československé republice za tolika značně změněných poměrů politických a sociálních je třeba, aby všechny naše snahy národní dostaly pevný vědecký základ. Dátí jej, je povolána především sociologie. Žijeme v době krásné a šťastné, v době, kdy je možno a nutno tvořit nový život politický, sociální, hospodářský i mravní. Ale je to spolu doba plná kvasu a neurovnanosti, žhavých problémů a důležitých otázek, pro jejichž řešení je třeba dobrých, pevných směrnic, které můžeme očekávat od sociologie. Mínilo-li to se svou demokracií vážně, potřebujeme, aby se u nás vzdělání sociologické rozšířilo co nejvíce. Zdar demokracie závisí na rozřešení jejích problémů a nesází. Moderní demokracie musí být kompetentní, povolána demokracie. Tuto demokratickou povolnost vytvořit je povinna především sociologie tím, že poučuje o podstatě lidského života společenského a státního, o zákonech společenské organizace a o společenském vývoji. A k tomu přispětí může i nová sociologická společnost, vyvine-li se v orgán, který bude prostředkovati mezi vědeckou teorií a mezi racionální praxí politickou, založenou na vědeckých základech.

Nato promluvil dr. Chalupný o vzniku a úkolech sociologické společnosti. Vzpomněl, že u nás zájem o sociologii, poznání podstaty a zákonů společenského života a vývoje je velmi starý (Chelčický, buditelé). Ale systematicky počal u nás v sociologii pracovati první Masaryk, který dovedl vyvolati poměrně značný sociologický ruch (původní práce, překlady z cizích literatur). Počátkem 20. století však zájem ochabuje. Masaryk sám musil se celé věnovati politice. A tak nakonec dochází na paradox, že v republice, již stojí v čele sociolog, je sociologie vědou nejvíce odstrkovanou. Aby tomu nadále nebylo, o to se chce snažit nová společnost, která právem a důvěřujeme, že i zaslouženě ponese ve svém názvu jméno Masarykovo. Úkolem společnosti bude oživit zájem o sociologii činností publikační i přednáškovou.

Když pak byly přečteny a vzaty na vědomí stanovy, sděleny byly pozdravné projevy řady odborných pracovníků, kteří nemohli se schůze

osobně zúčastniti, mimo jiné dra Fischera, univ. prof. dra Grubera, MUDra B. Kalandry, dra J. Kohna, odb. r. dra Šterna a ministra dra Beneše, jenž psal: »...aspoň písemně projevují radost nad krokem československých sociologů a rád se k němu připojuji. Lituji, že zatím má povinnost politická mi nedovoluje účinněji se zúčastniti společné práce, ale doufám, že ani to mi nezabrání i prakticky na pracích sociologické společnosti bráti co nejdříve aktivní účast. Přeji tudíž sociologické společnosti a všem pp. kolegům-členům v práci co největšího zdaru s nadějí, že brzy budu moci spolupracovati.«

K tomu připojil delším proslovem prof. M. J. Šapoval, ředitel Ukrajinského sociologického ústavu, pozdrav této instituce české sociologické společnosti. Poukázal na zvýšený význam sociologie pro národy ohrožené, zápasící o svoje bytí. Sociologie bude mít veliký úkol osvobozenský při povznesení slovanských národů a vřadění jich mezi důležité činitele světového pokroku. Bohužel však byla sociologie po dlouhou dobu zanedbávanou vědou, až nyní nastává obrat k lepšímu. I Československá sociologická společnost i Ukrajinský sociologický ústav jsou novými útvary v životě svého národa — a proto tím radostněji se mohou navzájem uvítati a odhodlati k vzájemné spolupráci.

V dalším jednání bylo zásadně usneseno vydávati sociologickou knihovnu, která by přinášela nové sociologické práce české, přetiskla ta nemnohá sociologická díla, jež můžeme považovati za klasická v odborné naší literatuře, podala překlady moderních sociologických prací cizích, dosud u nás nevydaných a ev. i přinesla nové, podle potřeby opravené překlady základních děl světové literatury sociologické, která již své doby česky vyšla ale jsou rozebrána. Konkrétně dojednati podmínky vydávání sociologické knihovny s některým nakladatelstvím bylo odkázáno presidiu společnosti.

Spolu usneseno vysloviti panu prezidentovi Čs. republiky díky za svolení, aby společnost nesla jeho jméno, a uctivý pozdrav a prosbu, aby svolil, aby jeho rukovět sociologie, vydaná před lety v Naší době a dnes vlastně nedostupná, byla sociologickou společností vydána jako prvé číslo připravované knihovny.

Posléze byl ustanoven členský příspěvek 20 Kč ročně, pro studenty 10 Kč a vykonány volby. Ve výboru společnosti zasedají: předseda univ. prof. dr. B. Foustka, místopředsedové univ. prof. dr. J. A. Bláha (Brno) a univ. prof. dr. J. Král (Bratislava), jednatelé univ. doc. dr. E. Chalupný (Tábor) a dr. F. Fajfr, min. tajemník ve Stát. úřadě statistickém, pokladník red. Aug. Žalud, knihovník ministerstva soc. péče, přisedící: univ. prof. dr. J. Gruber, adv. dr. B. Klineberger, prof. Vys. školy obchodní dr. J. Macek, posl. Frt. Modráček, dr. Vasil Škrach, osobní tajemník presidenta republiky a min. r. Ant. Štefánek (Bratislava). Členské přihlášky přijímá a podá případné informace red. Aug. Žalud, Smíchov 1165.

Stanovy »Masarykovy sociologické společnosti«.

1. Spolek se jmenuje: »Masarykova sociologická společnost«.
2. Sídlem spolku je Praha. Jednací řeč spolku je česká a slovenská; za účelem propagace vědy československé lze užívati při činnosti spolku také jazyků jiných dle potřeby.
3. Účelem spolku je pěstovati a šířiti sociologii a vědy sociální vůbec a podporovati práci v těchto oborech.

Účelu toho spolek se domáhá zejména:

- a) organizací sociologického studia, pořádáním přednášek, rozhovorů, schůzí a sjezdů odborných,
- b) vydáváním a podporou odborného tisku, zejména sociologické knihovny a revue,
- c) úsilím o rozšíření a prohloubení sociologického vzdělání v národě československém, a to jak ve školství tak i mimo ně,
- d) mravní i hmotnou podporou snah, napomáhajících účelu spolku,
- e) pěstováním styků s jinými odbornými organizacemi, zvláště se »Sociálním ústavem republiky Československé«,
- f) zřizováním a činností odborů mimo sídlo spolku,
- g) informováním ciziny o československé práci sociologické a vůbec pěstováním styků se sociologickými pracovníky i organizacemi jiných národů.

4. Členové spolku jsou čestní, řádní a mimořádní.

5. Čestnými členy mohou být zvoleny osoby zasloužilé o vědu sociologickou. Mohou jimi být i cizinci.

6. Za řádné členy mohou být přijati pracovníci v sociologii nebo vědách příbuzných.

7. Za mimořádné členy mohou být přijati ti, kdo jeví zájem o vzdělání a studium sociologické.

8. Orgány spolku jsou valná schůze a výbor, po případě odbory. (§ 3 f).

9. Valnou schůzi svolati jest povinen výbor koncem správního roku nebo i jindy, žádá-li za to písemně čtvrtina činných členů.

Svolání děje se dopisy, zaslanými všem činným členům 14 dní před valnou schůzí. Pořad jednání schůze nutno v dopise oznámiti. O bodech takto neoznačených nelze platně se usnášeti.

10. Valné schůzi přísluší právo:

- a) schvalovati zprávy o činnosti spolkové,
- b) voliti čestné členy a výbor,
- c) stanoviti členské příspěvky a činiti zásadní usnesení o spolkové činnosti jak po stránce odborné, tak i finanční,
- d) zmocňovati výbor k jednotlivým projevům činnosti spolkové, které by jinak byly vyhrazeny valné schůzi,
- e) vykládati a měniti stanovy, jakož i stanoviti řády spolkové,
- f) vylučovati členy.

11. Valná schůze usnáší se platně, je-li na ní zastoupena aspoň třetina řádných členů, osobně nebo písemnou plnou mocí. Není-li v ustanovenou dobu zastoupena třetina členů, koná se o půl hodiny později valná schůze, schopná usnášeti se za jakéhokoliv počtu členů.

12. Hlasuje se lístky. Souhlasí-li všichni přítomní, lze hlasovati akla-mací. Rozhoduje nadpoloviční většina k hlasování oprávněných. Při rovnosti hlasů rozhoduje předseda, jinak nehlasuje.

13. Výbor volí valná schůze; mezery, které v něm nastanou v pro-střed správního roku, doplňují se kooptací.

14. Výbor čítá 12 členů a volí ze sebe v ustavující schůzi:

předsedu, který zastupuje společnost na venek a právoplatně podpi-suje s jednatelem nebo pokladníkem všechny listiny a vyhlášky spolkové, jeho náměstka, jenž zastupuje předsedu, je-li zaneprázdněn, jednatele, jenž zastupuje předsedu, je-li zaneprázdněn předseda i jeho náměstek,

pokladníka a jiné činovníky podle potřeby.

15. Výboru přísluší právo:

- a) rozdělení práce mezi činovníky a doplňovati výbor kooptací (§ 15),
- b) přijímatí členy řádné a mimořádné,
- c) vésti spolkovou činnost, pokud není vyhražena valné schůzi (§ 10).

Schůze výboru svolává a řídí předseda, po případě jeho náměstek nebo jednatel. Svolání děje se písemně; hlasuje se ústně. K platnému usnášení je třeba přítomnosti aspoň pěti členů, kteří rozhodují nadpoloviční většinou. Předseda nehlasuje, ale při rovnosti hlasů dirimuje.

16. Členové spolku mají právo účastniti se činnosti spolkové a požívatí všech výhod, které při každém podniku budou zvláště určeny. Vydají-li se o činnosti spolku zprávy tiskem, obdrží každý člen výtisk jejich zdarma.

Hlasovati a voliti ve valné schůzi, jakož i býti voleni mohou jen členové řádní.

Členové jsou povinni platiti řádně členský příspěvek a podle svých sil podporovati účely spolku.

17. Členství zaniká:

- a) úmrtím,
- b) vystoupením písemným,
- c) vyloučením (§ 10 f).

18. Spory ze svazku spolkového vyřizuje čestný soud.

Do něho každá strana jmenuje dva členy řádné, z nich odpůrce jednoho vyloučí. Zbylí dva zvolí si předsedu, rovněž z řádných členů. Čestný soud usnáší se většinou hlasů, nelze-li dosíci jednomyslnosti.

19. Spolek zanikne usnesením valné schůze, k němuž je potřebí tříčtvrtinové většiny všech členů.

20. Jméni zaniklého spolku připadne »Sociálnímu ústavu republiky Československé« s podmínkou, aby, obnoví-li se spolek do pěti let, bylo mu vydáno.

21. Spolek se obnoví, přijmou-li se paragrafy 1., 2. a 3.

Podavatelé:

Univ. prof. dr. Břet. Foustka, univ. prof. dr. Jos. Gruber, univ. doc. dr. E. Chalupný, adv. dr. B. Klíneberger, prof. dr. Jos. Macek, posl. Frant. Mo-
dráček, red. Aug. Žalud.

Stanovy vzaty na vědomí výnosem ministerstva vnitřní z 21. listopadu 1924, č. 77.877.

Knihopisné noticky.

Redakce obnovuje, vyhovujíc přání čtenářstva, rubriku bibliografických záznamů a poznámek, kterou zrušila v loňském ročníku, když knihovna ministerstva soc. péče počala vydávat (lithograficky) seznam svých přírůstků. Ale seznam ten pochopitelně se nedostane do tolika rukou, aby mohl nahradit knihopisné záznamy v revui. Proto v této rubrice opětně budeme zaznamenávati novinky literatury sociologické, sociálně politické a sociálně-pečovné (po případě i právnické), zejména pokud přicházejí do knihovny ministerstva soc. péče.

Vladimír Šmídek, Sbírnka zákonův a nařízení o pojištění dělníků pro případ úrazu v republice Československé spolu se zákonnými ustanoveními o nemocenském pojištění děl-